Aan algemeen bestuur 12 oktober 2026

Kredietaanvraag

		Portefeuillehouder:	
Datum	7 juli 2026	Bestuurlijk	H. van Veldhuizen
Ons kenmerk	2033545/2033550	WMT	
Projectnummer	P6193	Bestuursprogramma	Gebouwde omgeving en Zuiveren
Bijlage(n)	-	Opdrachtgever	
		Opsteller	
Onderwerp	Kredietaanvraag voor vergroting fysieke netaansluitingen en GTV van rwzi's		

Voorstel

1. in te stemmen met een uitvoeringskrediet ter hoogte van € 10,0 miljoen voor het project "Fysieke netaansluitingen en Gecontracteerde Transportvermogens (GTV) van rwzi's" voor het daadwerkelijk aanpassen van de fysieke netaansluitingen en bijbehorende elektrotechnische installaties op onze rwzi's.

Toelichting krediet

Waterschap Vallei en Veluwe wordt geconfronteerd met een structureel toenemende elektriciteitsvraag op haar rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's). Deze ontwikkeling vloeit voort uit zowel beleidsmatige opgaven (waaronder de Kaderrichtlijn Water en de Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater) als autonome groei (zoals woningbouw en toenemende afvalwaterstromen). Tegelijkertijd bevindt deze ontwikkeling zich in een bredere context waarin de komende jaren meerdere (na)behandelingsinstallaties moeten worden gerealiseerd en uitgebreid, terwijl sprake is van aanhoudende netcongestie en onzekerheid over de toekomstige vermogensvraag.

Om aan de zuiveringsopgaven te kunnen blijven voldoen, zijn aanpassingen en uitbreidingen van rwzi's noodzakelijk. Dit leidt onvermijdelijk tot een substantiële toename van de elektriciteitsbehoefte. Hoewel de exacte omvang en fasering daarvan nog niet volledig uitgekristalliseerd zijn, staat vast dat tijdige toegang tot voldoende elektrisch transportvermogen een kritische randvoorwaarde vormt. In deze context vraagt dit om een expliciete bestuurlijke keuze om vooruitlopend op nadere concretisering nu ruimte en capaciteit veilig te stellen.

De urgentie is daarbij onverminderd hoog. Als gevolg van structurele netcongestie en wachttijden die kunnen oplopen tot meer dan tien jaar, is de beschikbaarheid van transportcapaciteit schaars en niet langer vanzelfsprekend. Toewijzing van capaciteit vindt plaats op basis van volgorde van aanvraag. Dit maakt het moment van aanvragen

bepalend voor de feitelijke beschikbaarheid op het moment dat installaties gerealiseerd en in gebruik genomen moeten worden.

Op dit moment doet zich een concrete mogelijkheid voor om een relatief gunstige positie op de wachtlijsten bij netbeheerders te behouden en te bestendigen. Dit vergt dat **nu** aanvragen worden doorgezet en dat hiervoor de benodigde financiële middelen beschikbaar worden gesteld. Daarmee wordt bewust gekozen om in een vroegtijdig stadium kosten te maken, terwijl nog niet alle toekomstige investeringsopgaven en vermogensvragen volledig zijn uitgewerkt.

Wanneer de benodigde vermogens niet op tijd worden aangevraagd, wordt de kans groot dat vermogens niet tijdig beschikbaar zijn om de beoogde installaties te kunnen bedrijven en het voldoen aan bovengenoemde zuiveringsopgaven in het geding komt.

Het niet nemen van dit besluit heeft directe en mogelijk verstrekkende consequenties. Indien de aanvragen op dit moment niet worden doorgezet, verliest het waterschap zijn huidige positie en zal het achteraan op de wachtlijsten worden geplaatst. Dit leidt tot een reëel en aanzienlijk risico dat in de periode 2030–2040 onvoldoende elektrisch transportvermogen beschikbaar is om noodzakelijke zuiveringsinstallaties tijdig te realiseren en te exploiteren. Als gevolg daarvan kan het voldoen aan wettelijke verplichtingen en bestuurlijke doelstellingen in het geding komen, met bijbehorende uitvoerings-, plannings- en financiële risico's.

Op basis van de huidige inzichten zijn berekeningen uitgevoerd om de benodigde additionele vermogens voor de betreffende rwzi's te bepalen. Tevens zijn aanvragen bij de netbeheerders voorbereid en deels ingediend voor additioneel transportvermogen en bijbehorende verzwaringen.

Omdat het benodigde elektrische vermogen in veel gevallen niet past binnen de bestaande aansluitcapaciteit, is fysieke verzwaring van de netaansluitingen noodzakelijk. De netbeheerders hebben hiervoor kostenindicaties verstrekt. Deze verzwaringen zijn een voorwaarde om, zodra capaciteit beschikbaar komt, het benodigde vermogen daadwerkelijk te kunnen contracteren.

Daarnaast brengt de verzwaring van de netaansluitingen interne investeringen met zich mee. De elektrische infrastructuur op de rwzi's (waaronder transformatoren, verdeelinrichtingen en bekabeling) dient te worden aangepast om de hogere vermogens te kunnen verwerken.

Met deze kredietaanvraag wordt het algemeen bestuur (via het college van d&h en een advies van de commissie) verzocht een krediet beschikbaar te stellen voor het doorzetten van aanvragen en het voorbereiden van de verzwaring van netaansluitingen en gecontracteerd transportvermogen (GTV) voor de rwzi's Nijkerk, Epe, Elburg, Harderwijk, Heerde, Amersfoort, Soest, Veenendaal en Woudenberg.

Met dit besluit wordt beoogd tijdig zekerheid te verkrijgen over toekomstige elektriciteitsvoorziening en wordt het waterschap in staat gesteld om, ondanks onzekerheden en marktdynamiek, zijn wettelijke taken en bestuurlijke opgaven te blijven realiseren.

Mandaat
Dit project betreft een niet-reguliere investering en is grotendeels opgenomen binnen de begroting 2026 met meerjarenperspectief. Ook in de perspectiefnota 2027 is uitgebreid aandacht gevraagd voor dit thema waarvoor dit project in het leven is geroepen.

Door het college van d&h is op 7 juli 2026 een *voorbereidingskrediet* van € 2,0 miljoen toegekend. Volgens artikel 9 lid 1 sub c van de Organisatieverordening is het college van d&h bevoegd om krediet te verstrekken voor de investeringsuitgaven tot € 2,0 miljoen.

Voor het met dit voorstel gevraagde *uitvoeringskrediet* van € 10,0 miljoen is de bevoegdheid tot het verstrekken van krediet niet ondergemandateerd, waarmee de bevoegdheid is voorbehouden aan het algemeen bestuur.

Toelichting financiën
In totaal is een bedrag van € 12,0 miljoen nodig aan krediet voor het daadwerkelijk aanpassen van de fysieke netaansluitingen en bijbehorende elektrotechnische installaties op onze rwzi's. Met deze aanpassingen brengen we onze elektriciteitsvoorziening op orde en daarmee toekomst bestendig zodat onze huidige en toekomstige installaties van het benodigde elektriciteitsvermogen kunnen worden voorzien.

De dekking voor het gevraagde krediet kan worden gevonden binnen de geraamde bedragen voor de nabehandelingsinstallaties.

Projectnaam	Geraamd bedrag totaal	Begroot binnen planperiode	Dekking voor deze kredietaanvraag	Gevraagd krediet per locatie
PX31-531 - Soest NBI 1,5 DWA extra KRW	€ 60.000.000	€ 16.000.000	€ 6.000.000	€ 800.000
PX31-533 - Elburg NBI 1,5 DWA KRW	€ 60.000.000			€ 800.000
PX31-534 - Harderwijk NBI 1,0 DWA KRW	€ 80.000.000			€ 1.600.000
PX31-535 - Amersfoort NBI 1,0 DWA extra KRW	€ 80.000.000	€ 6.000.000	€ 3.000.000	€ 2.700.000
PX31-576 - NBI rwzi Heerde (Apeldoorns kanaal)				€ 800.000
PX31-578 - NBI rwzi Epe (Dorpse beek)	€ 50.000.000			€ 800.000
PX31-580 - NBI rwzi Veenendaal (Valleikanaal)				€ 2.900.000
PX31-583 - NBI rwzi Woudenberg (Valleikanaal)				€ 800.000
PX31-584 - NBI rwzi Nijkerk (Arkervaart)	€ 60.000.000	€ 6.000.000	€ 3.000.000	€ 800.000
Totaal	**€ 390.000.000**	**€ 28.000.000**	**€ 12.000.000**	**€ 12.000.000**

De kosten kunnen gesplitst worden in twee afzonderlijke delen: de kosten voor het verzwaren van de aansluitingen èn de kosten voor het aanpassen van de elektrische installaties op de rwzi's zelf.

- Kosten verzwaring fysieke netaansluitingen:
  Voor het verzwaren van de aansluitingen is een kostenindicatie opgevraagd bij de netbeheerders. Voor de rwzi's Nijkerk, Epe, Elburg, Harderwijk, Heerde, Amersfoort, Soest, Veenendaal en Woudenberg worden de kosten op dit moment geschat op circa € 7,0 miljoen inclusief BTW.
- Kosten aanpassingen van elektrische installaties op rwzi's zelf:
  Voor het in kaart brengen van de kosten voor aanpassingen aan de elektrische infrastructuur op de rwzi's loopt inmiddels een traject. Op basis van de informatie die op dit moment beschikbaar is, worden de kosten geraamd op een totaalbedrag van circa € 4,0 miljoen voor de negen zuiveringen met nog een extra risicovoorziening van € 1,0 miljoen.

Beoogd effect
Beoogd effect is dat er pro-actief aan een randvoorwaarde wordt voldaan om onze zuiveringsopgaven (zoals omschreven in de langetermijnvisie Zuiveren en Integraal Masterplan Zuiveren) te realiseren. Concreet betekent dit dat er tijdig beschikt wordt over voldoende GTV om onder andere de nabehandelingsinstallaties (NBI's) in bedrijf te kunnen nemen en om capaciteitsvergroting van rwzi's te faciliteren. Hierdoor blijft de continuïteit en betrouwbaarheid van onze waterzuiveringen geborgd, hetgeen mede van belang is voor onze waterkwaliteitsopgaven (ook in het licht van de Kaderrichtlijn Water en de Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater).

Advies
Dit voorstel als **bespreekstuk** agenderen voor de algemeen bestuursvergadering van 12 oktober 2026.

Bijlagen
-

Ondertekening

Dijkgraaf en heemraden

drs. ing. K.A. Blokland	mevrouw mr. S.H.M. Ornstein MCPm
secretaris	dijkgraaf

Besluit